

Δύο Εκστρατείες και μία Πολιορκία.

Γράφει ο Ιωάννης Κρασσάς, Αντιστράτηγος ε. α.



«Τον ξένο και τον εχθρό τον είδαμε στο καθρέπτη».

Γεώργιος Σεφέρης(1900-1971), από το, «Μυθιστόρημα δ' Αργοναύτες».

1^η Ιανουαρίου 1826, η Ελληνική Επανάσταση, διανύει το πέμπτό της χρόνο. Ο Υδραίος Γεώργιος Κουντουριώτης συμπληρώνει δώδεκα μήνες ως Πρόεδρος του.

Εκτελεστικού(Πρωθυπουργός) της επαναστατικής κυβερνήσεως, η οποία εδρεύει στο Ναύπλιο. Η γενική κατάσταση είναι αποκαρδιωτική. Ο Αιγύπτιος Ιμπραήμ Πασάς έχει καταλάβει το μεγαλύτερο μέρος της Πελοποννήσου, πλην του Ναυπλίου, της Μάνης, μεμονωμένων εστιών αντιστάσεως και των νήσων του Σαρωνικού. Η οικονομία παραπαίει, τα χρήματα από το δεύτερο δάνειο που συνάψαμε με Αγγλικούς τραπεζικούς οίκους την Ιανουάριο του 1825,[\[1\]](#) έχουν σχεδόν εξανεμισθεί. Από τον Ιούλιο του 1825, η ελληνική εθνοσυνέλευση με έγγραφό της ανέθεσε «εν λευκώ» στο Ηνωμένο Βασίλειο, την διαχείριση του «Ελληνικού Ζητήματος». Το Μεσολόγγι πολιορκείται επί οκτάμηνο, πρώτα από τον Τούρκο Κιουταχή Πασά (Απρίλιος 1825),

ενώ στην συνέχεια έρχεται προς ενίσχυσή του ο Ιμπραήμ Πασάς (Δεκέμβριος 1825).

Η Εκστρατεία του Λιβάνου.

Την 25^η Οκτ. 1825 ο Μακεδόνας Χατζηστάθης Ρέζης παρουσιάσθηκε στην Ελληνική Κυβέρνηση και πρότεινε την αποστολή ελληνικού σώματος προς βοήθεια του Εμίρη της Βηρυτού Μπεσήρ Σεχάμπε, ο οποίος ήθελε να απαλλαγεί από την τουρκική κυριαρχία. Σε ανταπόδοση ο Εμίρης θα έστελνε προς βοήθεια της Ελλάδος στρατιωτική δύναμη και αραβικούς ίππους. Θα ελαττωνόταν επίσης η πίεση των Τούρκων, λόγω της δημιουργίας άλλης επαναστατικής εστίας εντός της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ο Ρέζης προσδοκούσε με την συμμαχία αυτή την απελευθέρωση της Κύπρου, δεν παρουσίασε όμως κανένα επιβεβαιωτικό έγγραφο. Η κυβέρνηση αποφάσισε να στείλει τον Επίσκοπο Ευδοκιάδος (Αττάλεια Τουρκίας) Γρηγόριο προς εξέταση του όλου ζητήματος, λόγω των γνώσεων και των διασυνδέσεων του. Ο Γρηγόριος συνελήφθη από τους Αιγύπτιους και απελευθερώθηκε, μετά την επέμβαση της Βρετανίας, ως επτανήσιος πολίτης καταγόμενος από την Ιθάκη. Τον Ιανουάριο του 1826, ο Επίσκοπος Γρηγόριος επέστρεψε τελικά στο Ναύπλιο, σε κακή κατάσταση, χωρίς να προσκομίσει κάποιο έγγραφο εκ μέρους του Εμίρη. Εν τω μεταξύ το Μεσολόγγι πολιορκείτο.

Ούτως εχόντων των πραγμάτων, ο Κουντουριώτης αποφάσισε να μην υλοποιηθεί το εγχείρημα, διότι δεν διέθετε επαρκείς πληροφορίες. Παρ' όλα αυτά οι Έλληνες οπλαρχηγοί Χατζημιχάλης Νταλιάνης, Βάσσος Μαυροβουνιώτης και Νικόλαος Κριεζής, μετά από μυστικές συνεννοήσεις, συγκέντρωσαν ένοπλο σώμα 800 ανδρών, εκ των περιφερομένων στο Ναύπλιο και ναύλωσαν πλοία για την «ιδιωτική τους εκστρατεία» στο Λίβανο, προσδοκώντας το εύκολο κέρδος. Ο Κουντουριώτης έστειλε έγγραφο προς τους Υδραίους, τους Ψαριανούς και τους Σπετσιώτες, με την προτροπή να μην διαθέσουν πλοία για την μεταφορά τους, αλλά τον αγνόησαν. Εν τω μεταξύ το Μεσολόγγι πολιορκείτο.

Στις αρχές Μαρτίου, οι άνδρες του «Ελληνικού Εκστρατευτικού Σώματος Λιβάνου», αποβιβάσθηκαν στη Βηρυτό και άρχισαν τις λεηλασίες. Ο Μπεσήρ αγανάκτησε από την συμπεριφορά τους και τους εκδίωξε κακήν κακώς. Στον δρόμο της επιστροφής σταμάτησαν στην Κύπρο, όπου προέβησαν και εκεί σε

διαρπαγές. Καθ' οδόν κατέλαβαν ένα αυστριακό εμπορικό πλοίο και κατάσχεσαν το φορτίο του, [2] θεωρώντας το «λεία πολέμου», με την αιτιολογία ότι προορίζονταν προς ενίσχυση της Τουρκίας. Η Αυστρία κατήγγειλε την Ελληνική Κυβέρνηση ότι υπέθαλπε την πειρατεία. Στα τέλη Μαρτίου η ελληνική δύναμη επανήλθε την Σύρο. Εν τω μεταξύ το Μεσολόγγι πολιορκείται για ενδέκατο μήνα.

Η Εκστρατεία της Εύβοιας

Στις αρχές Ιανουαρίου του 1826, η Κυβέρνηση αποφάσισε να εκστρατεύσει προς κατάληψη της Εύβοιας. Από τον Ιούνιο του 1825, ο Γάλλος Συνταγματάρχης Κάρολος Φαβιέρος είχε τοποθετηθεί αρχηγός των πρώτων τακτικών τμημάτων του Ελληνικού Στρατού, με την υποχρέωση την συγκρότηση και την εκπαίδευσή τους. Μετά από εργώδη προσπάθεια συγκροτήθηκε το πρώτο Τάγμα Πεζικού, το οποίο ενισχύθηκε με μία πυροβολαρχία (4 πυροβόλα) και ίλη ιππικού στερούμενη όμως ίππων. Από τους άνδρες που δεν ήσαν ακόμα έτοιμοι να καταταγούν στο «τακτικό», συγκρότησε τμήματα, τα οποία για να ξεχωρίζουν από τα άτακτα σώματα, έφεραν επί του χιτωνίου λευκό πάνινο σταυρό, αποκαλούμενα «σταυροφορικά». Όταν εξαντλήθηκαν τα χρήματα του δευτέρου δανείου, η κυβέρνηση αδυνατούσε να καλύψει τα έξοδα του τακτικού σώματος. Ο Φαβιέρος πρότεινε την κατάληψη της Εύβοιας, ώστε να εξευρεθούν οι πόροι για την συντήρησή του. Η κυβέρνηση αποδέχθηκε την εισήγηση του Φαβιέρου. Εν τω μεταξύ το Μεσολόγγι πολιορκείται.

Την 12^η Φεβρουαρίου, ο Φαβιέρος αναχώρησε από την Αθήνα με κατεύθυνση τη Χαλκίδα επικεφαλής δυνάμεως 2.700 ανδρών. Κανείς δεν γνώριζε το σκοπό της εκστρατείας πλην του αρχηγού. Το σώμα έφθασε στην Χαλκίδα μετά πενθήμερο. Ο Φαβιέρος συνειδητοποίησε ότι η κυρίευση του φρουρίου του Καραμπαμπά δεν ήταν καθόλου εύκολη υπόθεση, λόγω των υψηλών τειχών, του της πολυαρίθμου φρουράς και των πυροβόλων του. Ο Γάλλος Συνταγματάρχης αποφάσισε τότε να καταλάβει την Κάρυστο, η οποία βρίσκεται σε απόσταση 120 χιλιομέτρων από την Χαλκίδα, στα νότια του νησιού. Το τακτικό των Ελλήνων, έφτασε στην Κάρυστο την 7^η Μαρτίου, μετά από πολλές ταλαιπωρίες και στερούμενο εφοδίων. Ο Φαβιέρος θεώρησε

θέμα τιμής την κατάληψη του φρουρίου της Καρύστου. Εν τω μεταξύ το Μεσολόγγι πολιορκείται για ενδέκατο μήνα.

Την 9^η Μαρτίου, δύο ώρες πριν την αυγή, οι Έλληνες επιτέθηκαν με ορμή κατά της πόλεως. Οι Τούρκοι κάτοικοι πολέμησαν με πείσμα και προκάλεσαν μεγάλες απώλειες στους επιτιθέμενους, χρησιμοποιώντας εκτός των όπλων, πέτρες και ζεματιστά νερά. Το απόγευμα ο Φαβιέρος αντιληφθείς το μάταιο της προσπάθειας διέταξε υποχώρηση. Συγκέντρωσε τα τμήματα στην παραλία έναντι των νησίδων Πεταλιών, προκειμένου να αποχωρήσουν από την Εύβοια. Η κατάσταση άρχισε να γίνεται επικίνδυνα απειλητική, μετά την άφιξη τουρκικού στρατεύματος 4.000 πεζών και 500 ιππέων, με επικεφαλής τον Ομέρ Πασά της Χαλκίδος. Ο Φαβιέρος απέκρουσε την πρώτη επίθεση, αλλά δεν μπορούσε να αντέξει για πολύ χρόνο. Την 25^η Μαρτίου, η πρώτη τακτική στρατιωτική μονάδα διασώθηκε, από τους άτακτους του «Ελληνικού Εκστρατευτικού Σώματος Λιβάνου», οι οποίοι έσπευσαν προς βοήθειά της από την Σύρο. Από καπρίτσιο της ιστορίας τα υπολείμματα των δύο σωμάτων έφθασαν στο Ναύπλιο, μαζί με τους επιζήσαντες της εξόδου του Μεσολογγίου το οποίο καταλήφθηκε την 11^η Απριλίου 1826.

Η εκστρατεία του Λιβάνου υπήρξε ένα από τα χειρότερα περιστατικά της Επανάστασης, οφειλόμενη εις την σύγχυση που είχε επέλθει στο μυαλό εκείνων που πολεμούσαν όχι για την ελευθερία της Ελλάδος, αλλά για την ικανοποίηση ατομικών φιλοδοξιών και προσπορισμό κερδών. Η εκστρατεία της Εύβοιας ανέδειξε την ανάγκη υπάρξεως ενιαίας διοικήσεως, οργανώσεως, σχεδιασμού και πειθαρχίας. Ο Φαβιέρος θα μπορούσε να μεταβεί στην Δυτική Στερεά και μαζί με τον Καραϊσκάκη να προσβάλλει τους πολιορκητές του Μεσολογγίου. Το 1827, η ανάθεση της αρχηγίας των επαναστατικών δυνάμεων ξηράς και θαλάσσης στους Βρετανούς, Στρατηγό Ρίτσαρντ Τσωρτς στη θέση του Γεώργιου Καραϊσκάκη και του Ναυάρχου Τόμας Κόχραν στην θέση του Ανδρέα Μιαούλη, είναι ενδεικτική του χαμηλού βαθμού αυτοεκτιμήσεως στην οποία είχαμε περιέλθει.

Η Ελληνική Επανάσταση πέτυχε του σκοπού της, κατακτώντας την ελευθερία μας. Σε όλους τους αγωνισθέντες, ανεξαρτήτως της συμπεριφοράς που επέδειξαν, απονεμήθηκαν αξιώματα και θέσεις. Ως ένα σημείο αυτό είναι κατανοητό. Το απογοητευτικό είναι ότι δεν εξετάσαμε τα σφάλματά μας, με αποτέλεσμα να τα επαναλαμβάνουμε μονότονα 200 χρόνια μετά την

επανάσταση. Η έλλειψη επιθυμίας αυτοκριτικής και κολασμού των κακών στιγμών μας, είχε ως αποτέλεσμα την δημιουργία της ιδιαίτερης νεοελληνικής μας νοοτροπίας. Μιας νοοτροπίας που τόσο στις επιτυχίες, όσο και στις αποτυχίες, δεν μας αφήνει να αντιληφθούμε την αλήθεια.

Η ιστορία είναι εξόχως διδακτική. Ως λαός δείχνουμε να είμαστε «ανεπίδεκτοι μαθήσεως».^[3]

Παραπομπές.

^[1] Την 26^η Φεβρ. του 1825, η Ελλάδα σύναψε το δεύτερο δάνειο του αγώνος, από τον Βρετανικό Τραπεζικό Οίκο των αδελφών Ρικάρντο. Από τα 2 εκατομμύρια λίρες ονομαστικής αξίας του δανείου, στην Ελλάδα κατέληξαν 528 χιλιάδες. Το πρώτο δάνειο συνομολογήθηκε ένα χρόνο πριν, ήταν ονομαστικής αξίας 800.000 λιρών εκ των οποίων 298.000 έφθασαν στην Ελλάδα.

^[2] Το πλοίο μετέφερε μεταξωτά υφάσματα και άλλα είδη πολυτελείας.

^[3] ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε., Αθήνα 1977.

Διονυσίου Α. Κόκκινου, Η Ελληνική Επανάσταση, Αθήνα 1974, Εκδοτικός Οίκος ΜΕΛΙΣΣΑ.

Πηγή : <https://www.istorikadromena.gr/>.